СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ VIII. — Олифантъ, Па. Середа 1-го Августа 1900. — Число 28.

КАЛЕНДАРЬ.

Августъ.

1	С.	Макрина препод.
2	Ч.	Св. Илія пророкъ
3	П.	Симеонъ и Іоаннъ юрод.
4	С.	Марія Магдалина
5	Н.	8. Нед. по Сош. Трофимъ
6	П.	Христина мученица
7	В.	† Успеніе св. Анны

ЗМѢСТЪ.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

Справоздане касове „Р. Н. Союза“ за мѣсяць червень 1900 року.

Ansonia, Conn. Братство св. Петра и Павла	$42.60
Auburn, N. Y. Бр. св. О. Николая	5.72
Belle Vernon, Pa Бр. Пр. Богородицѣ	26.70
Brooklyn, N. Y. А. Мацура	2.00
Buffalo, N. Y. Бр. св. Іоана Хрестителя	11.39
Calumet, Pa. Бр. св. Іоана Хрестителя	22.03
Charleroi, Pa. Бр. Сошест. св. Духа	14.00
Christopher, Pa. Бр. св. Андрея	——
Cleveland, O. Мих. Сѣракъ	2.00
„ Андрѣй Костикъ	6.00
Eleanora, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	20.81
Elmira Heights, N. Y. Бр. св. Арх. Мих.	6.75
Elmira, N. Y. Василь Спѣвакъ	3.50
Glen Lyon, Pa. Бр. св. Петра и Павла	9.40
Homestad, Pa. Бр. св. Арх. Мих. (май)	10.65
Jersey City, N. J. Бр. св. Петра и Павла	99.77
Jessup, Pa. Бр. св. Петра и Павла	19.00
Lancaster, N. Y. М. Р. Н. С.	9.90
Lansford, Pa. Бр. Пр. Богородицѣ	90.64
Lodi, N. J. М. Р. Н. С.	11.48
Mahanoy Plane, Pa. Скородиньскій Захаръ	3.00
McAdoo, Pa. Бр. Покр. Пр. Богеродицѣ	33.66
McKees Rocks, Pa. Бр. св. О. Николая	——
Mayfied, Pa. Бр. св. Кирила и Методія	23.02
Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Димитрія	41.50
„ Бр. св. Петра и Павла	28.00
New Britain, Conn. М. Р. Н. С.	6 75
Northampton, Pa. Бр. Пр. Богородицѣ	36.88
„ „ „ (недобôръ за май)	9.90
Old Forge, Pa. Ив. Корбелякъ	1.40
Olyphant, Pa. Бр. св. Іоана Хр.	84.95
Pittsburg, Pa. Бр. св. О. Николая	160.43
„ Бр. дѣвоче (за май и юній)	9.75
Plymouth, Pa. Бр. св. Петра и Павла	35.84
„ „ „ „ „	12.00
„ П. Ратшейко	6.00
Priceburg, Pa. Бр. св. Василія Вел.	34.16
Rendham, Pa. М. Р. Н. С.	5.20
Rohne, Pa. Бр. св. Спаса	15.10
Sayre, Pa. Бр. Благовѣщеня Пр. Бог.	12.13
„ Костикъ Илія	2.10
Scottdale, Pa. Бр. св. Іоана Хр.	4.50
Shamokin, Pa. Бр. св. Кир. и Мет.	80.70
„ Бр. св. Йосифа	20.85
Simpson, Pa. Бр. св. Василія Вел.	37.62
Soldier, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	6.00
St. Clair, Pa. Бр. Пр. Богор.	25.94
St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Мих.	36.40
Syracuse, N. Y. Нове Братство	8.50
Trauger, Pa. Бр. св. Петра и Павла	11.50
Troy, N. Y. Бр св. О. Николая	5.50
Waterbury Conn. М. Р. Н. С.	11.90
West Pawlet, Vt. Бр. Покр. Пр. Бог. (май)	23.00
„ „ „ „ „	15.50
Whitney, Pa. Бр. Трехъ Святителей	9.00
Разомъ:	$1273.15

Станъ касы »Союза« зъ днемъ 30. юнія б. р. такій:

Доходу:	$11457.55
Розходу:	5005.16
Остае въ касѣ:	6452 39
Зъ того депозитôвъ є:	$1862.54
Фондъ розпорядимый	
Фондъ жееѣзный	4589.85
Сума:	$6452.39

До фонду желѣзного виненъ »Союзъ« $2414.58, понеже фондъ жел. мае выносити $7004.43

Вôдъ 1. до 21. юлія б. р. приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдуючѝ новѝ члены:

	Число въ гол. книзѣ:
Elmira Feights, N. Y.	
1. Тарбай Юлія	22
2. Панила Василь	22
3. Снѣвакъ Петро	23
Lansford, Pa.	
4. Павликъ Иванъ	227
5. Ґочакъ Юрко	227
Jersey City, N. J.	
6. Ґлюзъ Стефанъ	117
7. Ярема Петро	117
8. Перешко Зофія	401
9. Молчко Иван[illegible]	409
10. Бланяръ [illegible]рій	125
11. Бодак[illegible]	126
[illegible]lumet, Pa.	
12. Барецкій Микола	1955
13. Глива Димитрій	1956
14. Єдинакъ Михаилъ	1956
Shenandoah, Pa.	
15. Гурейтякъ Юрій	1958
Yonkers, N. Y.	
16. Гаврильчакъ Михаилъ	1960
17. Сисакъ Семенъ	1960
18. Тведа Андрѣй	1961
19. Федорочко Михаилъ	1961
Pittsburg, Pa.	
20. Добряньскій Адамъ	1963
21. Проць Йосифъ	1962
22. Дзепдзель Лука	1962
Scranton, Pa. Братство св. Илїи Прор.	
23. Вѣляцкій Андрѣй	1964
24. Кулекъ Игнатій	1964
25. Скибенецъ Михаилъ	1965
26. Пинко Михаилъ	1965
27. Марко Михаилъ	1966
28. Куцаръ Василь	1966
29. Дукачь Иванъ	1697
30. Мусурякъ Іоанъ	1967
31. Розолянка Іоанъ	1968
32. Ґайдошь Василь	1968
33. Дренчакъ Василь	1969
34. Лѣта Иванъ	1969
35. Ценько Михаилъ	1970
36. Євешь Василь	1970
37. Дренчакъ Иванъ	1971
38. Ґайдошь Андрѣй	1971
39. Югасъ М. Михаилъ	1971
40. Демко Лешко	1972
41. Югасъ Т. Николай	1973
42. Голянъ Андрѣй	1973
43. Машляръ Стефанъ	1974

Д. Пирчь.
секретарь

Квитъ.

Симъ посвѣдчаю, що дôстала-мъ зъ касы »Союза« посмертне по моимъ мужу Иванѣ Китику зъ Mayfield, Pa. въ сумѣ $600.00 словами шѣстьсотъ долярôвъ.

Юлія Китикъ.
Olyphant, Pa. 19. юлія 1900.
ПРИ СВѢДКАХЪ:
Ал. Шлянта,
Д. Пирчь.

Квитъ

Симъ посвѣдчаю, що получила-мъ зъ касы »Союза« посмертне по моимъ мужу Василю Команицкимъ, членови »Союза« зъ Олифантъ, Па. въ сумѣ $300.00, словами триста долярôвъ.

Марія Команицка.
Olyphant, Pa. 23. юлія 1900.
ПРИ СВѢДКАХЪ:
Михайло Босакъ,
Юрій Хилякъ.

Квитъ.

Симъ посвѣдчаю, що одержала-мъ зъ касы »Союза« посмертне по моимъ мужу Григорію Дзвôнчикъ членови тои-жъ организаціи зъ Mayfield, Pa. въ сумѣ $600.00, словами шѣстьсотъ долярôвъ.

Ева Дзвôнчикъ.
Olyphant, Pa. 20. юлія 1900.
ПРИ СВѢДКАХЪ:
Семанъ Митренько,
Иванъ Арданъ.

Квитъ

на $300 триста дол., котрѝ я низше пôдписаный зъ касы »Союза« яко посмертне по моѣй небôжцѣ женѣ Февроніи одержавъ.

Стефанъ Цимбала.
Питсбургъ дня 23. 1900.
ПРИ СВѢДКАХЪ:
Іоанъ Валєвскій,
Іоанъ Стахъ.

Квитъ.

Симъ посвѣдчаю, що получила-мъ зъ касы »Союза«, мою частку посмертного по Григорію Басалыґа членѣ »Союза« зъ Oldforge, Pa. въ сумѣ $450, словами чотыриста пятьдесять долярôвъ.

Олена Басалыґа.
Olyphant, Pa. 23. юлія 1900.
ПРИ СВѢДКАХЪ:
Юрко Цѣцюра,
Иванъ Ванда.

Квитъ

на $18.00, словами вôсѣмнайцять долярôвъ, котрѝ я низше пôдписаный одержавъ зъ касы »Союза« яко посмертну запомогу по моѣй дитинѣ бл. п. Аннѣ Сиротякъ. За такъ скоре выплачене складаю головному урядови »Союза« щиру подяку.

Прокôпъ Сиротякъ.
Jersey City, N. J. 21. юлія 1900.
ПРИ СВѢДКАХЪ:
Иванъ Парилякъ,
Діонизій Голодъ.

Квитъ

на $300 словами триста долярôвъ, котрѝ я низше пôдписаный отримавъ зъ касы »Союза« яко посмертну запомогу по моѣй женѣ. За такъ скоре выплачене складаю сердечну подяку урядови »Союза« и желаю, щобы всѣ Русины належали до тои орґанізаціи.

Трифонъ Барна.
Shamokin, Pa. 7. юлія 1900.
ПРИ СВѢДКАХЪ:
Павелъ Котаньчикъ,
Семанъ Сметана.

Переглядъ политичный.

Въ Хинахъ вôдбувае ся теперь великій переворотъ. Безъ перестанку надходять алярмуючѝ вѣсти зъ столицѣ сеи державы Пекінґу, о мордахъ, нападахъ и змѣнахъ. Давный рядъ усуненый, цѣсарева зкинена зъ трону. князь Туанъ черезъ реґулярне войско и народъ оголошеный цѣсаремъ, небувала анархія въ цѣлôй державѣ, низша верства народу взбурена и зфанатизована, забивае и переслѣдуе всѣхъ чужоземцѣвъ, а ихъ осады пускае зъ дымомъ. Вправдѣ всѣ большѝ державы выслали тамъ до теперь множество войска, старають ся запровадити якій-такій порядокъ (розумѣе ся кожда на свою корысть), але дуже имъ то пиняво иде. Здобуте однои хиньскои твердинѣ Тиен-Тсину стояло ихъ перейтло 1000 людей. Зъ тыхъ найбôльше зôстало забитыхъ Американцѣвъ и Россіянôвъ. Чи жіють еще амбасадоры и взагалѣ Европейцѣ, на певно не знати. Рядъ хиньскій заховуе ся въ цѣлôй тôй справѣ досыть дивно. Зъ одной стороны говорять, що помагае повстанцямъ, зъ другои запевнюе всѣ державы, що тѝ всѣ несупокоѣ старае ся придушити и трактуе покойово зъ державами. Остатными часами звернувъ ся вôнъ до ряду Сполученыхъ Державъ зъ просьбою о покойове залагодженє тои справы и о посередництво. Часописи подали були сими днями, що Россія и Нѣмеччина вже урядово выповѣли Хинамъ вôйну, але вѣсти сѝ показали ся неправдивыми. Нѣхто однакъ не знае днесь на певно, що выникне зъ тои ворохобнѣ, якъ она закôнчить ся и якѝ наслѣдки зôставить по собѣ. Найскорше, здае ся, три великѝ державы Россія, Франція, Нѣмеччина, а може навѣть и Анґлія (хотяй мае великій клопôтъ зъ Бурами) подѣлять краснѝ, люднѝ и богатѝ провінціи хиньскѝ помежи себе, а тогды капіталисты зыскають нове поле до робленя богацтва, а на бѣдный народъ спадуть свѣжѝ тягарѣ, нова недоля.

Аґвінальдо, про котрого такъ давно вже не было чути, жіе и тѣшить ся немалымъ вплывомъ мѣжъ своими земляками. Навѣть Американцѣ мусять ся зъ

(Продовжене на другôй сторонѣ).

Дай Боже здоровля коровѣ!

— Го, го, го, небоженку! не мало я напрацювавъ ся, закимъ я заробивъ 50 риньскихъ... 50 риньскихъ! То не пятьдесять разôвъ кивнути пальцемъ, не пятьдесять колачѣвъ зъѣсти, а товчи ся цѣлу зиму зъ сокирою по лѣсахъ, по дебрахъ, коло сяжнѣвъ, коло брусôвъ... мерзнути якъ собацѣ, та ще й о жидôвску ласку стояти, щобы песій жидовинъ не пхавъ чоловѣкови замѣсть грошей горѣвки! А прецѣнь я заробивъ и купивъ тебе, моспаненьку, та веду до дому, дѣтямъ на потѣху!...

Такъ говоривъ халупникъ, Матвѣй Басъ, до коровы, ведучи еѣ на мотузѣ зъ ярмаку до дому. Корова хороша: попелястои шерсти, зъ закривлеными до горы рогами, зъ великимъ вимямъ... видно, добре перезимована.

Довкола зеленѣли поля, у воздусѣ заливались жайворонки, а туй при дорозѣ росла зелена мягка травиця, що такъ и манила до себе корову. Сонце спустилось уже дъ западови, чоловѣкъ спѣшивъ ся до дому, але корова на се не вважала. Она що кôлька крокôвъ ставала и жадобно скубла зелену траву.

— Ну, ну! йди-бо! Яка-жь ты уперта! — провадивъ Матвѣй дальше свою бесѣду, силуючись зъ коровою. — Ты давай лише богато молока, то вже моя стара буде тебе доглядати, та й дѣти пасти-муть по межахъ, по берегахъ, кôлько сама схочешь... И тамту, що-мь торôкъ продавъ, доглядали, тôлько прійшла бѣда... треба было въ осени довгъ вôддати, податокъ заплатити, одежу на зиму посправляти, тай мусѣвъ продати. А дôбра була корова и молока сыпала богато!...

Корова мовь розумѣла бесѣду своего провôдника, бо вôдъ часу до часу обертала до нього рогату голову и мѣрила его своими великими, чорными очима.

* * *

На подвôрю передъ невеличкою хатиною, що стояла край села, бавило ся пятеро малыхъ дѣтей въ полатаныхъ сорочкахъ и все бѣгали до ворôтъ та выглядали на дорогу, чи не йде батько. Сонце, мовь величезный бальонъ, спускало ся за рубець лѣса и червонымъ промѣнемъ обливало хатину зъ малыми вôконцями, обливало подвôре, обливало бѣлѝ головы дѣтей, що качались по муравѣ.

Рипнули дверѣ и на порозѣ стала халупничка Матвѣиха, жѣнка ще не стара, але вже зъ поморщенымъ и почорнѣлымъ лицемъ. Послѣднѝ лучѣ сонця ще захопили еѣ, поцѣлували въ лице и Матвѣиха выглядала черезъ хвилю наче мѣдяна статуя.

— Ще не йдуть тато! Ще нема тата! — лепетали дѣти до матери, — мы хочемо гаму, дайте намъ ѣсти!

— Ахъ, вы сарань якась! Нѣчого, тôлько бысьте ѣли, а до роботы нема васъ! — заклыкала мати зъ ласкавою усмѣшкою на лици.

Она знала, що вôдъ такихъ дѣтей ще не можна сподѣватись великои помочи.

— То мы будемо пасти корову, якъ тато приведуть зъ ярмарку! — сказавъ зъ жаромъ найстаршій хлопчикъ, семилѣтокъ.

Мати вынесла зъ хаты кусень чорного хлѣба и стала обдѣляти дѣти по черзѣ... а тутъ и Матвѣй непостережено зъявивъ ся пôдъ ворôтьми зъ коровою.

— Гей! ану вôдчиняйте! — далось чути зъ за ворôтъ.

Дѣти, якъ заздрѣли батька, такъ и кинулись прожогомъ до ворôтъ, лишь одно маленьке зôстало у матери на рукахъ.

— Тато! тато! Корова! — кричало то одно то друге.

Четверо малыхъ люда вчепилось за ворота и въ одну мить отворили на встяжь. Отворили: и корова зъ триюмфомъ вступила на подвôре, а дѣти обступили еи и стали оглядати зъ цѣкавостію.

Матвѣиха перехрестила хребетъ коровы и поцѣлувала еи въ лобъ межи рогами.

— Ахъ моя голубонько! ахъ моя маленька! ты певно хочешь ѣсточки, ты певно хочешь питоньки! — лебедѣла она, примилюючись до коровы и гладячи еи по бокахъ.

Матвѣй стоявъ зъ боку и гордо дививъ ся на ту сцену. Єго очи такъ и промовляли: »Дивись, стара, якій зъ мене господарь! якій зъ мене батько! Шануй-же мене, небого!...«

— Ну, годѣ панькатись зъ коровою! Лучше зробишь, якъ даси ѣй хопты, або травы. Корова дôйна, добра, всѣ люде говорили. Та й менѣ дай що хлепнути, хоть борщу, або що, — сказавъ Матвѣй до жѣнки и пôшовъ до хаты.

Матвѣиха не спѣшила за чоловѣкомъ, бо знала, що вôнъ собѣ дасть раду безъ неи. Она назбирала вже напередъ цѣле рядно хопты то травы по берегахъ рѣчки и стала частувати корову.

Матвѣй не чекавъ на жѣнку. Вôнъ знайшовъ въ печи борщь, взявъ кусень хлѣба и ту плынну страву справдѣ »хлептавъ«, що ажь на двôрь было чути. Однакъ коли пôсля дороги ложка выдалась ему за мала, то вôнъ собѣ инаше порадивъ: вôнъ взявъ вѣнцѣ горшка межи зубы и пивъ борщь лакомо, перестаючи лише, щобы вôдôтхнути та закусити хлѣбомъ. Матвѣй наѣвъ ся (о скôлько можна наѣстись голымъ борщемъ) и положивъ ся на постѣль, що стояла въ кутику хаты, поклавши собѣ пôдъ голову одиноку брудну подущину, яка въ цѣлôй хатѣ була.

А жѣнка годувала корову.

— Гей, стара! а ѣсть корова? — гукнувъ Матвѣй зъ постелѣ.

— Ѣсть, моя маленька! та ще й напоѣти треба бѣдневьку! — далась чути вôдповѣдь Матвѣихи.

Вдоволеный Матвѣй лежавъ на постели и нѣ о чôмъ не думавъ. Се були найщаслившѝ хвилѣ въ его житю, коли вôнъ собѣ лѣгъ чи то въ хатѣ, чи въ лѣсѣ пôдъ сосною и пустивъ самопасъ свои мысли, що безъ звязи кружили по его головѣ, а вôдтакъ десь геть розходили ся собѣ зъ шумомъ лѣса и его огортавъ твердый сонъ... Однакъ такѝ хвилѣ були для него рѣдкими. Невсыпуща праця и журба о жѣнку и дѣти займала его днемъ и нôчю.

Матвѣиха взяла скôпець и стала доити корову. Дѣти не вôдступали нѣ на крокъ и цѣкаво та жадôбно слухали, якъ цвиркало молоко. За хвилю бувъ повенъ скôпець, а Матвѣиха не чула ся зъ радости. Она завела корову до хлѣвця, що бувъ прибудованый до хаты. А дѣти въ слѣдъ за нею... имъ такъ и пахла молочна каша.

„SVOBODA"
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly,
published every Wednesday
by the Svoboda Publ. Co.,
P. O. Box 418, Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

„Свобода"

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ »Р. Н. Союза«, выходить що тыждня въ Середу и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ	$2.00
„ „ „ пôвъ року	1.00
„ „ „ чверть року	50
„ „ „ оденъ мѣсяць	18
До старого краю на рôкъ	$3.00

Адресъ:
„SVOBODA"
P. O. Box 418. — OLYPHANT, PA.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або через експресовый або почтовый money order (мони ордеръ).

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, такожь свôй старый адресъ.

Увага.

Хотячи приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Mr. Alex Szlanta,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

Dionysius Pyrcz,
P. O. Box 355
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Хто хоче записати собѣ ОДИНОКУ, РУСКУ, РОБОТНИЧУ ГАЗЕТУ, най пише на адресъ:
„SVOBODA"
P. O. Box 418
OLYPHANT, PA.

(Продовжене зô стороны першои).

нимъ рахувати, доказомъ чого пôсланй ему Американцями документы, въ справѣ привернення супокою на филипиньскихъ островахъ. Американцѣ спалили на Филипинахъ мѣсточко Oroqueta и убили 89, а покалѣчили многихъ невинныхъ людей, за се, що въ мѣсточку тôмъ убили повстанцѣ одного американьского жовнѣра.

Война въ полудневôй Африцѣ ще не скôнчилась. Минувшого тыждня було двѣ малй битвы, въ котрыхъ Англики побѣдили, мѣжь тымъ якъ Буры знищили получене телеґрафічне и колѣйове такъ, що Робертсъ находить ся знову въ прикрôмъ положеню и взяли въ неволю 100 Англиковъ.

Конець хруньства.

Тому кôлька мѣсяцѣвъ назадъ, подавъ я читателямъ до вѣдомости пôдъ заголовкомъ »Нове хруньство«, якъ то якась худобина–людина мала зробити донесене до тутейшого ряду, що я, о. Обушкевичъ и редакторъ «Ам. Р. Вѣстника« занимаемось розпродажею льосôвъ »фантовои дяковско-церковнои льотеріи« въ Галичинѣ. Кромѣ того пôдсунено намъ шахрайство, що нѣбы речинець тягненя вже давно минувъ.

Тогды я обѣцявъ подати конець тои комедіи, отже роблю се теперь.

Людина, що справдѣ тогды поробила кроки до такого худобячого донесеня въ такъ невиннôй справѣ, се великій чоловѣкъ, бувшій »канонікъ« и професоръ богословія унґварскои діецезіи, опôсля жаждущій почестей кандидатъ на епископа ам. Руси, а теперь великій подвижникъ та удекорованый протопопъ россійскои місіи въ Америцѣ и прогнаный зъ неправно нимъ загарбанои (по хлопски сказавши: вкрадженои) рускои (гр. кат. обр.) церкви, парохъ православного прихода въ Wilkes Barre, Pa., о. Товтъ. Се я знавъ и тогды, але пальцемъ не вказавъ, бо ждавъ кôнця. Днесь зъ тыхъ заходôвъ велике зеро, хиба о. Товтъ може тымъ потѣшитись, що боягузы вôдослали менѣ льосы загаданои льотеріи назадъ, котрй лежать у мене не розпроданй. Зрештою и самъ протоерей Товтъ пôзнавъ опôсля глупоту свого поступованя, бо написавъ письмо до о. Обушкевича зъ прошенемъ о перебачене.

Но, сталось! Менѣ тôлько одно не може помѣститись въ головѣ, що могло спонукати чоловѣка розумного та интеліґентного до такого пôдлого поступованя. Бо сли-бъ сей чоловѣкъ не бувъ ничь вартъ, то »духовное правленіе« россійскои місіи въ Америцѣ не зробило-бъ его протопомъ, або якъ самъ о. Товтъ пишесь по англійски шумно »Arch-priestомъ«, св. Синодъ не надѣливъ бы бувъ золотымъ хрестомъ, а царь ордеромъ! Чи може руководивсь тôлько скрайне неузасадненою злобою? И чимъ бôльше вдумуюсь, то не могу знайти мудрѣйшои вѣдповѣди, якъ тôлько слова св. Францішка Салезія: оселъ все остане осломъ, хоть бы его обвѣшано не знати якими дорогоцѣнностями. А може такй поступки уважають ся тыми, що о. Товта удекоровали, заслугою? Хто тамъ знае!

При тôй способности увѣдомляю всѣхъ тыхъ, що покупили въ Америцѣ тй льосы и чесного Ивана Лободу зъ Wilkes-Barre, Pa., котрый зволивъ купити въ мене оденъ такій льосъ, що комітетъ сеи дяковскои фантовои льотеріи оголосивъ въ краевôй часописи »Дѣло« ч. 131 зъ 25. червня б. р., що тягнене тыхъ льосôвъ вôдбудесь невôдкличнo 10. и 11. жовтня б. р.

Ант. Бончевскій.

Вѣсти изъ старого краю.

Галичина. Мусимо зазначити, що въ часѣ передновку жите просвѣтне и політичне мѣжь галицкими хлопами було досыть живе. Майже въ кождôмъ повѣтѣ вôдбулось вѣче та рôжнй зôбраня, а въ деякихъ навѣтъ по кôлька. Се добрый знакъ. Сторонництво народне розвинуло досыть живу акцію політичну, а орґанізацію політичну стараесь розвинути на всю руску Галичину. Сторонництво народныхъ здрадниковъ (рублехватовъ) переживае передсмертнй конвульсіи; а партія радикальна ще не зреклась житя и робить що може. Треба зазначити, що интеліґенція деякихъ повѣтôвъ за мало прикладае рукъ до дѣла. А часъ дорогій! Хлопъ хоть темный и голодный пôзнавъ, що и еміґрація богато лиху не зарадить, тому взявъ ся до самообороны. Страйкъ селянъ на Подôлю въ Мѣльничинѣ и Борщѣвщинѣ, де паны и посесоры-жиды страшно вызыскували працю нашого хлопа, есть найлѣпшихъ того доказомъ.

— Кажуть, що рускимъ митрополитою мае стати станиславôвскій епископъ, Андрѣй Шептицкій; а епископомъ въ Станиславовѣ буде Д-ръ Йосифъ Комарницкій, професоръ богословія на універзитетѣ у Львовѣ або Д-ръ Ґробельскій, станиславôвскій крилошанинъ.

— »Громадскій Голос«, орґанъ радикальнои партіи, мае выходити вôдъ 1. августа що тыждня.

— »Комар«, політично-смѣшна газета, що стала сего року выходити, представляе ся добре якъ на галицку Русь. Вже вышло десять чиселъ и коштуе рôчно лишь 8 коронъ.

— Дня 2. августа б. р. зачне радити въ Парижи всесвѣтный зъѣздъ лѣкарôвъ. Въ нарадахъ того зъѣзду беруть участь и рускй лѣкарѣ яко самостôйна секція »руско-украиньска«. Се перший разъ, що Русины на такихъ всесвѣтныхъ зъѣздахъ беруть участь самостôйно, бо до теперь — будучи слабыми — прилучувались до секцій чужихъ народностей.

— На дняхъ вôдбудесь у Львовѣ друге вѣче рускихъ академиковъ т. е. студентôвъ-Русинôвъ що ходять найвысшихъ школъ.

Буковина. Буковиньскй Русины занятй домовою борбою зъ Румунами, Нѣмцями, Поляками и таки домородными хрунями. Смѣшною и дуже крутарскою полемікою здаесь намъ бути полеміка »Буковины«, орґану народнои партіи, що друкуесь въ Чернôвцяхъ, зъ орґаномъ рускихъ студентôвъ »Молода Украина«, що выходить у Львовѣ, про самостôйность будучои Руси.

Угорщина. Того року сподѣють ся властителѣ виноградниковъ дуже слабого збору задля морозôвъ, що панували вôдъ 10. до 12. мая б. р.

— На Угорщинѣ жіе бôльше пôвъ міліона Русинôвъ, але въ такôмъ нужденнôмъ станѣ, що ажь жаль. Руска интеліґенція мадярствуе на взаводы и про хлопа не дбае; а двѣ-три газетки выдаванй въ хиньскôмъ языцію и оденъ календарь на рôкъ не годнй просвѣтити хлопа, котрый по руски знае лѣпше, якъ самй редакторы.

Ось недавно, — пише зъ жалемъ »Галичанинъ«, орґанъ галицкихъ москвофілôвъ и непрошеный покровитель угорскихъ Русинôвъ, — вôдбулось въ Пештѣ »громадное и величественное греко-католическихъ питомцевъ благодареніе Евгенію Сабову, членови (мадярскои) палаты пановъ за ходатайствованіе у папы для введенія мадярского языка въ богослуженію въ греко-кат. церквахъ«. Радуй ся угро-рускій хлопе и спѣвай также: слава, слава хортамъ и гончимъ и мадяронамъ-псарямъ! слава!

Украина. »Літ. Науков. Вістник« подае, що міністеръ внутрѣшнихъ справъ повѣдомивъ мѣйску управу мѣста Полтавы, що годить ся на те, щобы поставити памятникъ Иванови Котляревскому, предтечи вôдродженя нашого письменьства, на улици протопоповскôй. Теперь вже не стоить ничь на перешкодѣ, щобы памятникъ станувъ.

— Поглублене Днѣпрового горла (тамъ, де Днѣпро вливаесь до Чорного моря) того року певно скôнчить ся и великй кораблѣ вже будуть могли плывати по Днѣпрѣ.

— Въ Кіевѣ и Харковѣ вôдбулись недавно суды надъ політично небезпечными, що були арештованй тому 1½ до 2 роки назадъ. Ихъ засуджено на 4 до 8 лѣтъ на поселене въ Сибирь. А батюшку царя вже деякй славили, що нѣбы то замѣряе скасувати заселене Сибира політичными переступниками.

Лѣтня слабôсть дитяча.

[Cholera infantum].

(Дальше).

Горячка, загальне ослабленe и бракъ апетиту, се, якъ мы вже сказали, ознаки лѣтнои слабости у дѣтей. Если родичѣ сейчасъ звернуть на тое свою увагу и постарають ся о вôдповѣднй лѣки и правильнѣйше годоване дитины, то слабôсть тая кôнчить ся звычайно на легкôй бѣгунцѣ и недомаганю, що тревае кôлька днѣвъ; если однакъ родичѣ занедбують лѣчити дитину въ надѣѣ, що бѣгунка се не велика слабôсть, та що она звычайно являесь при зубкованю (коли дѣти дôстають зубы) и що она вскорѣ устане, тогды звычайно розвиваесь поволи кишковый катаръ въ наслѣдокъ чого дитина, если лишь возьме трохи молока або воды до устъ, сейчасъ дôстае бѣгунку. Спершу выходить зъ дитины зелена, нестравлена, спечена, смердяча маса, а на послѣдъ вже сама силизиста поволока, котрою выстеленй внутреннй стѣнки кишокъ. Кромѣ сего дитина выкидае зъ жолудка все, що лишь спожие и дôстае велику горячку; кровь кружить неправильно, серце бе слабо, всѣ члены тѣла зимнѣють, вôддыхъ стае чимъ разъ тяжшій, а дитина лежить въ напôвъ спячôмъ станѣ.

Єсли и теперь родичѣ не дають дитинѣ рады, то смерть наступае дуже скоро и то серед страшныхъ корчѣвъ и болѣвъ. Така судьба чекае тыхъ дѣтей хорыхъ на лѣтну слабôсть, що мають недбалыхъ родичѣвъ.

Лучае ся неразъ и такъ, що родичѣ удають ся завчасу до лѣкаря, але що-жь зъ того, коли задля своеи темноты не роблять того, що докторъ приказуе.

Менѣ самому доводилось чути вôдъ матерей, коли я радивъ имъ не кормити дѣтей за много и за часто, такй слога: »та якже жь дитина буде жити, якъ не буде ѣсти?«, або »якъ дитинѣ не дати ссати, коли плаче?« И мусѣвъ я толкувати матерямъ правила гиґіены, учити ихъ якъ дѣтей кормити, въ чистотѣ держати, але на те тôльно, щобы сейчасъ таки на другій день переконатись, що они робили все по давному, по своему, а на пытаня: чому такъ роблять вôдказували, що не годнй инакше робити, бо »дитина плаче«. Розумѣе ся, що при такôмъ поступованю матерей жаднй лѣкарства не могуть помочи, тѣло дитины що разъ бôльше затроюють токсины, горячка, бѣгунка и ригане (блюване) взбôльшаесь.

Тогды допервa зачинаесь бѣгане за лѣкарями, але вже за пôзно и дитя падае жертвою недбалости родичѣвъ.

Але родичѣ не такъ сю справу розумѣють. Они звалюють всю вину на медицину, кленуть лѣкарôвъ та ихъ штуку и таке розказують своимъ кумамъ: »Пять лѣкарôвъ було при нашôмъ малôмъ, а таки нѣчо не помогли. Чи-жь по тôмъ всѣмъ можна ще вѣрити въ медицину?«

Тяжко тогды толкувати людямъ, що если бъ они були зарадились лѣкаря завчасу и робили, що приказавъ, були бъ уратували дитину!

Про се що робити, щобы охоронити дитину передъ такъ страшною слабостію, поговоримо другимъ разомъ.

(Конець буде).

ДОПИСИ.

Olyphant, Pa. July 26th, 1900.

Другій испытъ въ Олифантѣ.

Дня 8. юлія с. р. вôдбувъ ся испытъ дѣтей, а въ тыждень пôзнѣйше т. е. дня 15. юлія вôдбувъ ся испытъ старшихъ, котрыхъ учивъ мѣсцевый священникъ. Всѣхъ школярôвъ, якъ школа зачалась, було 20, но закимъ испытъ вôдбувъ ся лишило ся ихъ всего 11. Се, здавало бы ся кому, малый поступъ и не выплатило ся зъ такъ малымъ числомъ ученикôвъ школу тримати; но въ дѣйсности есть оно инакше. Народъ, котрому въ старôмъ краю такъ тяжко приходило учитись, бо зъ однои стороны голодъ, зъ другои знову польске правительство заставали ему дорогу до просвѣты — не може инакше поступати въ наущѣ. Вôнъ темный, не просвѣщеный, не знае що се таке наука, та яка корысть

— А що, стара? дала корова молока? — спытавъ Матвѣй.

— Дала, дала, та ще й повенъ скôпець... добре молоко, густе...

— Вари кашу! — закомандувавъ Матвѣй, лежачи на постели, мовь турецкій баша.

Не було то въ звычаю Матвѣихи варити молочну кашу въ будный день. Така справа на недѣлю, на свято, а буднй днѣ она збувала чимъ-небудь: борщемъ, бараболею, кашою на водѣ, або на сыроватцѣ... Але нынѣ она сама чула въ своѣй душѣ якесь свято... Такъ довгій часъ не було въ нихъ коровы, такъ довгій часъ дѣти не видѣли ложки молока, а нынѣ той пожаданый гость обдарувавъ ихъ на першôмъ вступѣ цѣлымъ скôпцемъ поживного нектару. Чи-жь не можна нынѣ зробити вымки? Такъ! Она не дала собѣ два разы говорити, розôклала въ печи огонь и стала варити кашу. Дѣти стояли коло припѣчка и пильно глядѣли въ огонь, що жовтыми языками пôдлизувавъ челюсть, дивились на горщикъ, що спокôйно стоявъ собѣ при огни, а найстаршій хлопець притуливъ крадькомъ палець до горшка, чи вже черепъ горячій. Та не уйшло ему се безкарно. Мати спостерегла его цѣкавôсть и пацнула его ложкою по руцѣ та закричала на дѣти:

— Чого стоите коло припѣчка, якъ той грѣхъ при душѣ? Хочешь одно зъ другимъ попечись? Не можешь вычекати хвилю?

Дѣти послухали: вôдступили вôдъ припѣчка, посѣдали рядомъ на лавцѣ пôдъ печею и чекали.

Огонь трѣщавъ, каша зачинала кипѣти, а Матвѣй лежавъ на постели и нѣ о чôмъ не думавъ. Нѣ о чôмъ не думавъ? Дивне диво! Той щасливый станъ душевный впроваджувавъ его звычайно въ сонъ, а сонъ обявлявъ ся знову голоснымъ храпѣнемъ, мовь-бы хто рѣзавъ пилою соснову колоду. Нынѣ-жь Матвѣй не спавъ. Вôнъ лежавъ собѣ тихо зô зложеными на-вхрестъ руками и водивъ по хатѣ очима... вôнъ ждавъ...

Нарештѣ прійшовъ конець и жданю. Матвѣиха вôдставила горщикъ вôдъ огню, поставила на столѣ миску й налила до неи каши, а молочна пара розôйшлась хмарою по хатѣ. Дѣти кинулись до ложечника и кожде взяло свою ложку, позасѣдали за стôлъ и чекали батька. Але батько не йшовъ до вечерѣ, вôнъ навѣть не ворухнувъ ся на своимъ леговищи, бо ему конче хотѣлось, щобы жѣнка кликнула на нього, що зечера вже на столѣ.

Матвѣиха выстудила въ маленькôй мисочцѣ кашу для наймолодшои дитины и посадила еи зъ ложкою въ руцѣ на долôвцѣ. Дитина ѣла...

Ажь теперь прійшла черга на всѣхъ. Матвѣиха взяла ложку для себе и для чоловѣка и сѣла коло стола.

— Ану, старый! вставай до вечерѣ! — кликнула она на чоловѣка.

— Га? що? вже? — говоривъ Матвѣй мовь бы зъ просоня, пôднимаючись поважомъ зъ постелѣ.

Вôнъ мавъ видъ зовсѣмъ рôвнодушный. Єго неголене лице такъ и говорило: — »Етъ, що менѣ молочна каша? всьо одно, що борщь... чи то я дитина?«... Тôлько се дивно: чому вôнъ на першій покликъ жѣнки заразъ вставъ зъ постелѣ? Та-жь звычайно жѣнка его сѣпала, щобы добудитись до вечерѣ, а дѣти тягнули за ноги. Чому вôнъ передъ тымъ, закимъ сѣвъ коло стола, зробивъ на собѣ три разы великій хрестъ и въ поясъ поклонивъ ся передъ кашою, — коли впрочѣмъ вôнъ любивъ зъ привычки лише махнути кôлька разôвъ рукою по грудяхъ, або здорово позѣхнути и перехрестити ротъ?... Дѣти сього не завважали, але жѣнка замѣтила, осмѣхнулась пôдъ носомъ и подумала: »Дивуй ся-жь тутъ дѣтямъ, коли старый, якъ дитина, ажь трясе ся за молочною кашою...«

Стали ѣсти кажу. Матвѣй зъѣвъ ложку, другу, третю, — смакуе...

— Добра каша! — каже, — вже-мь давно таку ѣвъ.

— Добра каша! — жибонять весело дѣти, ѣдять.

Шѣсть рукъ вооруженыхъ въ ложки бѣгае то до миски то зъ миски и шѣсть тѣней гойдае ся на стѣнѣ.

Зъѣли всьо, що було въ мисцѣ.

Матвѣй подививъ ся зъ пôдъ густыхъ брôвъ на жѣнку.

— Ану, стара! досыпъ ще!... то либонь не вся.

— Досыпте, мамо! досыпте! — домагають ся дѣти.

Але Матвѣиха не досыпала. Она хотѣла трохи подразнити свого чоловѣка.

— Де вже тобѣ не вся? — каже она, — и горщикъ вышкрабала, — коли хочешь, то заглянь...

Матвѣй не вѣривъ жѣнцѣ. Вôнъ не даромъ водивъ по хатѣ очима, лежачи на постели, вôнъ видѣвъ кождый рухъ жѣнки.

— Етъ, не жартуй, стара, та сыпъ кашу! Коли ѣсти то ѣсти!

А дѣти й собѣ:

— Коли ѣсти, то ѣсти!

Матвѣиха насыпала ще повну миску кашѣ, а сама сѣла на долôвцѣ коло найменшои дитины, вышкрабувала горщикъ та годувала малого, а батько зъ старшими дѣтьми чистивъ зъ миски.

Коли вже зôсталось лише трохи на днѣ въ мисцѣ, Матвѣй положивъ ложку, обтеръ пôтъ зъ чола и сказавъ:

— Ну, нагодувала-жь ты насъ нынѣ, стара, кобы такъ все! Дай-же, Боже, здоровля коровѣ за те, що дала молока!

— Дай, Боже, здоровля коровѣ! — повторили дѣти въ одинъ голосъ за батькомъ и кôнчили вышкрабовати миску.

Матвѣиха була дуже рада зъ того, що нагодувала всѣхъ до сыта, але бôльшу часть тои заслуги она приписувала не собѣ, а коровѣ. Тожь заразъ по вечерѣ выйшла до неи подивити ся, що она тамъ робить »бѣднепька«...

Нôчь була тиха, погôдна, на небѣ свѣтили зорѣ, а корова лежала собѣ въ хлѣвѣ та ремигала спокôйно...

Т. Бордулякъ.

зъ неѣ. Вôнъ мае бôльшу охоту до салюну якъ до школы. Наука выдае ся ему чимсь дуже страшнымъ. Тому и не дивно, що такъ мало охотникôвъ до школы найшлось, а и зъ тыхъ не всѣ выдержали. На теперь однакъ и то добре.

Испытъ розпочавъ ся молитвою »Царю небесный« и тревавъ цѣлыхъ 3 годины. Предметами испыту були: читане, оповѣдане, писане, рахунки и декламаціи. Зважившн, що наука шкôльна тревала всего лишь 7 мѣсяцѣвъ и то вечерами по двѣ годины, 4 разы на тыждень, всѣ школярѣ вывязались зъ всѣхъ тыхъ предметôвъ дуже добре. Найбôльшу однакъ увагу звернувъ на себе П Мачуґа, що хотяй уже старшій чоловѣкъ, бо числячій около 50 лѣтъ, ходивъ до школы вôдъ самого початку и на испытѣ читавъ и оповѣдавъ такъ, що всѣ присутнѣ дивовали ся. Красный се примѣръ, ґôдный наслѣдованя. Особливо повиннѣ наслѣдувати его молодики, якихъ тутъ есть много, а котрѣ свôй дорогій часъ марнують при забавахъ та въ готеляхъ. Колись буде за пôзно учитись, тай не кождый на старôсть потрафить учитись, якъ то робить П. Мачуґа, бо жь по правдѣ старому чоловѣкови таки трудно учитись. А наука — се велике богатство, се скарбъ, якій не дасть ся обчислити. Чоловѣкъ безъ науки рôвнаесь худобѣ, та не знае порадити собѣ въ житю. Противно, чоловѣкъ зъ наукою куда лишь обернесь — всюда ему инакше йде — всюда дасть собѣ раду. Тому кождый молодый и старый обовязаный учитись и зъ науки корыстати.

По испытѣ роздано школярамъ нагороды пильности, а по моливвѣ »Отче нашъ« всѣ зъ веселыми лицями розойшлись домôвъ.

Ив. Борухъ.

Зъ Northampton, Pa.

Два нещаснѣ выпадки приключились въ трехъ дняхъ въ Нортгамптонѣ, Па., именно: одна 20-лѣтна Словачка именемъ Марія Шенеля, походяча зъ Угорщины, столицѣ земплиньскои, села Каманиця, спалилась дня 16. липня с. р. облявшись нафтою при розпалюваню огню въ печи. А стало ся то такимъ способомъ: Мужь нещасной жѣнки пôйшовъ до роботы изъ другими »бурдинґерами«, а она замѣсть взятись до роботы, пôйшла на короткій часъ до своеи »кмотранѣ« на поправины хрестинъ вчерашныхъ и тамъ забавивши ся, повернула домôвъ. Видячи, що на годиннику выбила вже трета година и хлопы небавомъ прійдуть зъ роботы, хотѣла она чимскорше наготовити вечеру и взявши повный ґальонъ нафты, поливала нею дрова въ печи, въ котрôй на нещасте находивъ ся ще вôдъ рана огонь. Нафта запалилась и полумя дôсталось до середины ґальона, черезъ що той розпукъ ся, а горѣюча плынна матерія розлялась по одежи и тѣлѣ Маріи. Жертва страшного гостя выбѣгла на дворъ зъ крикомъ о ратунокъ, але поки люде збѣгли ся, то на нѣй вже не зôстало ся анѣ рубинки. Попарену жѣнку вôдвезено до шпиталя до Bethlehem. Pa., де таки того самого дня серед страшныхъ мукъ закôнчила жите, лишаючи мужа зъ 2-тыжневою дитиною. Мужь еѣ анѣ она не належали до жадной орґанізаціи, хотяй ту суть братства рускій и словацкій.

Другій выпадокъ ось такій: Микита Бата 27-лѣтный мущина, походячій зъ Угорщины, стол. унґварскои, села Камяниця Новоселицѣ, Русинъ, не пôйшовъ дня 18. липня с. р. до роботы зъ причины великои спеки, але вôдпочивши трохи въ хатѣ, пôйшовъ зъ другими товаршами купати ся до каналу куды »бовты« ходять, а понеже не знавъ добре плывати, тожь утопивъ ся въ глубокôй водѣ.

Еще небôщика не знайшли въ водѣ, а ґаздыня того дому, въ котрôмъ вôнъ мешкавъ, Словачка вже спакувала его плате и куферокъ и выкинула на дворъ, кажучи, що трупа не пріймe до хаты. На щасте небôщикъ мавъ много своихъ селянъ, до котрыхъ за житя не пôйшовъ на »бурдъ«, але они мимо того забрали тѣло покôйника до своеи хаты и постарали ся о христіяньскій похоронъ. Не належавъ вôнъ также до жадного братства, анѣ орґанізаціи, щобы отеръ слезы бѣднôй вдовѣ въ старôмъ краю и тутъ въ разѣ смерти не давъ помѣтовати своимъ тѣломъ.

В. Гришко.

НОВИНКИ.

— Памятайте на „Руско-Народный Дôмъ Еміґраційный въ Америцѣ“ и высылайте жертвы до касіера пôдъ адресою: Mr. John Parylak, 436 East 76 st., New York City, а заразомъ увѣдомѣти о тôмъ секретаря пôдъ адресою: Mr. K. Kirczov, 102 Morris Str., Jersey City, N. J.

Комітетъ.

Квитъ

на $600, словами шѣсть сто долярôвъ, котрѣ я вôдôбравъ зъ касы »Р. Н. Союза« яко посмертне по моѣй женѣ Аннѣ Дворожнякъ за що складаю щиру подяку членамъ »Р. Н. Союза«.

Plymouth, Pa., July 28, 1900

Иванъ Дворожнякъ.

ПРИ СВѢДКАХЪ:

Т. Дзюбинскій,
Тома Циркотъ,
Петро Кича.

Дальше справоздане зъ жертвъ зложеныхъ на Р. Н. Д. Е. въ Америцѣ.

Ч. Андрей Кашеньскій зъ Ню Йорку зôбравъ при помочи бльоку $3.25 и надôславъ, а зложили слѣдуючѣ:

	цнт
Анна Цемболякъ зъ Ню Йорку	25
Марія Кащеньска „	25
Розалія Бобакъ „	25
Кароля Брожекъ „	25
Марія Зьомба „	25
Грицъ Щербатый „	25
Олена Желинъ „	25
Пайза Гутира „	25
Пайза Мацѣйовска „	25
Иванъ Прокопович „	25
Мелянія Хомикъ „	50
Николай Пласконь зъ Бейонъ, Н. Дж.	25
Разомъ: - - - -	$3.25
Попередно зъ перенесеня -	300.00
До теперь зложено разомъ -	303.25

Понеже въ ч. 26. »Свободы« зъ дня 5. юлія б. р. опущено черезъ похибку друкарску въ спис̂ѣ часть жертвъ, зôбраныхъ ч. Юліяномъ Перуномъ въ Terryville, Conn. и въ New Britain, Conn. длятого теперь доповняе ся якъ слѣдуе:

	цнт
Юліянъ Перунъ зъ Terryville, Conn.	25
Теодоръ Пôдберезнякъ „	25
Петро Ващишакъ „	25
Захарій Либа „	25
Николай Кочанъ „	25
Василь Ваврынякъ „	25
Анна Ванько „	25
Лукачь Яцканичь „	25
Анна Горбаль „	25
Аф. Петрусѣкъ „	25
М. Загачевска „	25
М. Платикъ „	25
П. Летита „	25
Михаилъ Бобикъ „	50
Мих. Вовкъ зъ New Britain, Conn.	25
Анна Кравчикъ „	25
Параска Савечко „	25
Марія Кметикъ „	25
Мих. Мадей „	25
Мерін Настинъ „	25
Текля Янѣнъ „	25
П. Капустійска „	25

Разомъ зъ попередно оголошеными жертвами ч. Юліянъ Перунъ бувъ зôбравъ и надôславъ квоту $10.00 и тота квота находить ся уже въ сумѣ загальнôй $300.00, (а не $300.50, якъ було черезъ похибку напечатане). Еще разъ просимо всѣ братства, приступившѣ до нашого товариства, щобъ якъ найскорше надôслали своѣ рôчнѣ вкладки (жертвы), а такъ само просимо всѣхъ нашихъ братôвъ, що розôбрали бльоки, щобъ старали ся якъ найскорше ихъ розпродувати и грошѣ вôдсылати до касіера пôдъ новою адресою: Mr. John Parylak, 436 East 76 str., New York City, а бльоки (хоть бы лишь до половины розпроданѣ) пôдъ адресою секретаря: Mr. K. Kirczov, 102 Morris str., Jersey City, N. J. Еще треба бодай $500.00, щобъ можна отворити Дôмъ Еміґраційный. Длятого просимо поспѣшати зъ жертвами, бо еміґрація росте, а зъ нею и потреба христіяньскои помочи для нашихъ нещасныхъ еміґрантôвъ!

Джерзи Сити, Н. Дж. 25. юлія 1900.

За комітетъ товар. »Р. Н. Д. Е. въ Америцѣ«:

О. Н. Пôдгорецкій
председатель.

Иванъ Парилякъ, касіеръ.
К. Кирчовъ, секретарь.

Наука доказуе чудеса.

Аронъ Пальмеръ въ Ню Йорку хорувавъ тяжко черезъ 12 лѣтъ на ревматизмъ (гостецъ) и на сухоты. Передъ двома роками зачало цѣле его тѣло костенѣти и сего року вже скостенѣли его ноги и руки. Здавало ся, що мусить передвчасно йти зъ того свѣта, но на щасте оденъ лѣкаръ казавъ хорого завинути въ теплый коцъ и кождого дня черезъ пôвъ годины тримати его въ горячôй печи. По двохъ тыждняхъ зачали мякнути его руки и ноги, и теперь есть надѣя, що цѣле тѣло вôдмякне и хорый прійде до цѣлковитого здоровля.

Сестричне братство св. Ольги взростае.

Въ юлію б. р. основало ся двѣ новѣ филіи: въ Елизабетъ, Н. Дж. и въ Ню Йорку на долѣ мѣста. До теперь належить до цѣлого братства 270 членôвъ, котре то товариство складае ся зъ шѣстьохъ братствъ: въ Джерзи Сити, въ Ню Йорку двое, въ Брукленѣ, въ Блюмфілдъ и въ Елизабетъ. Въ головнôй касѣ есть вже надъ $600.00. Сестричне братство задумуе зъ часомъ скликати конвенцію (вѣче) для американьско-рускихъ женщинъ (дѣвчатъ и женъ) и тамъ попри справы, обходячѣ братство, также порупило бы ся иншѣ важнѣ пытаня якъ: про выховане, про потребу основаня школы вареня и шитя, про потребу просвѣты и чи не дало бы ся всѣ рускѣ сестричнѣ братства въ Америцѣ получити въ одну загальну руску орґанізацію, а тогды и посмертне можна-бъ пôдвысшити на якихъ 150—200 дол., тай запомогу въ слабости, бо до теперь прим. въ сестр. братствѣ св. Ольги платить ся 25 цнт. мѣсячно и 75 цнт. вступне, а за те мають члены въ слабости по $2.50 тыждневo и $100.00 въ разѣ смерти. Длятого упрашае ся всѣхъ нашихъ рускихъ священникôвъ и прочихъ щирыхъ дѣятелѣвъ, щобы пôднесли сю думку по своихъ мѣсцевыхъ сестр. братствахъ и своѣ уваги та внесеня, щобъ надôслали до заряду братства св. Ольги до Джерзи Сити на адресу мѣсцевого священника.

— Мешканцѣ мѣста New Orleans були минувшого тыждня свѣдками страшныхъ подѣй. Robert Charles, муринъ, злочинець убивъ двохъ людей, а третого зранивъ смертельно, коли тѣ жь хотѣли его зловити и вôддати въ руки справедливости, почѣмъ вооруженый въ стрѣльбу укрывъ ся на другôмъ поверсѣ одного зъ домôвъ. Полиція довѣдавшись про се, выслала туда своихъ людей также не зъ порожными руками. Муринъ побачивши черезъ вôкно зближаючихъ ся непріятелѣвъ, почавъ на нихъ стрѣляти при чѣмъ убивъ трехъ, 4 зранивъ смертельно, а кôлькомъ задавъ менше тяжкѣ раны. Нѣхто не годенъ бувъ до мешканя наблизитись, въ виду чого постановлено дôмъ пôдпалити. Коли полумѣнь обхопивъ хату, а дымъ и горячо ставали чимъ разъ бôльше незносными, муринъ ставъ опускати свою цитателю. Вôнъ збѣгъ сходами въ долину, але скоро лишь показавъ голову, сейчасъ хмара куль оловяныхъ посыпалась на него. Муринъ упавъ, но поліція и бѣлѣ не перестали стрѣляти такъ, що по певнôмъ часѣ тѣло его остало зовсѣмъ обезображене и подѣравлене. Та на тôмъ ще не конець. Бѣлѣ стали мститись на муринахъ, що зъ Charles-омъ не мали нѣчого спôльного; спалили школу муринôвъ, що стояла около $25.000, та ще хочуть зруйновати муриньскій університетъ. 250 людей зъ люизіяньскои польовой артилеріи смотрить за удержанемъ порядку въ мѣстѣ.

— Италіянскій король Гумбертъ зôставъ замордованый. Angello Bressi зовесь убійникъ, що трема выстрѣлами положивъ конець житю короля.

— Квейкры, що объѣздять духоборскѣ кольоніи въ Канадѣ, доносять, що люде загаломъ беручи здоровѣ, але обробили за мало землѣ, щобы могли зъ неѣ выжити черезъ зиму. Причиною того есть те, що мущины заробляли на желѣзницяхъ, а жены що остали дома не годнѣ були дати собѣ самѣ рады.

— Подаесь до вѣдомости всѣмъ членамъ братства св. О. Николая въ Pittsburg, що новымъ председателемъ бр. е Н. Марковичь, а секретаремъ Н. Пейко, 618 Cabot Way, S. S. Pittsburg, Pa.

— До краю вôдѣзджае дня 7. августа п. Ив. Дзиякъ, властитель бучернѣ и готелю въ Jessup, Pa., щобы вôдвидѣти свою родину. Жена и дѣти, котрыхъ вôнъ ту оставляе и краяне желають ему, щобы щасливо вôдбувъ свою дорогу и назадъ здорово повернувъ.

— Газета »Свѣтъ« почала знову выходити.

— О. Д. Поливка обнявъ парохію въ Northampton, Pa.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

Лешко Кащакъ, родомъ зъ Мшанной, повѣту Кросно, Галичина, членъ бр. св. Кирила и Методія въ Шамокінъ, Па. и членъ »Р. Н. Союза« ч. кн. гол. 944, дня 6. липня зôставъ потовченый въ майнахъ въ наслѣдокъ чого того самого дня умеръ.

Вѣчная ему память!

Пôдслухане.

КУМЪ ВАНЬО И ФЕЦЬО ПРИ БАРѢ.

Ваньо: — Я не дуже вченый, куме Фецю, бо няньо мене замѣсть до школы, то посылали вôвцѣ пасти, але ту въ Гамерицѣ чоловѣкъ за рôкъ набере »вецей« розуму, якъ въ краю за цѣле жите, длятого хочу вамъ розяспити, що теперь »Союзъ« не є вже добрый, бо треба 20 цнт. що мѣсяця »вецей« платити, якъ давнѣйше, и длятого гадаю вôдстати, бо за 20 цнт. ликну собѣ двѣ панты пива, а зъ посмертного я не буду видѣвъ анѣ цента, тôлько другѣ.

Фецьо: — Та, куме, Ваню, маете нѣбы рацію, що тѣ делеґаты за нашѣ центы напили ся и наѣли ся на конвенціи, а за нашу працю еще на насъ бôльшій податокъ наложили, але зъ другои стороны мушу вамъ сказати, що я зъ увагою читаю все нашу руску ґазету »Свободу« и она добре выяснила, що чимъ бôльше центôвъ вложить ґазда въ свое господарство, то оно буде лѣпше розвивати ся и на выпадокъ якогось бôльшого нещастя буде забезпеченый на переднôвокъ або на выпадокъ голоду. Такъ само мае ся рѣчь и зъ »Союзомъ«; лѣпше що мѣсяця платити 20 цнт. бôльше и бути певнымъ своеи запомоги, нѣжь менше платити и мати меншу надѣю на помôчь; если буде бôльша каса »Союза«, тогды скорше варто належати до богатшого »Союза«. Въ Гамерицѣ чоловѣкъ не разъ не два на мѣсяць богато стратить центôвъ, чи то пропе, чи пустить зъ дымомъ, и не »кікуе«, то-жь тымъ бôльше не повиненъ жаденъ розумный членъ »Союза« »кікувати«, що платить 20 цнт. бôльше, бо се выйде на добро тôлько членамъ »Союза«, а бôльше нѣкому.

— Вже друкуесь „Руско-англійскій проводникъ“, (книжка до науки англійскои мовы). Коштувати буде лишь 25 центôвъ. Просимо завчасу замовляти!

(17)

Руско-англійскій провôдникъ.

—ЗЛАДИВЪ—

Стефанъ Макаръ.

(Дальше.)

похоронити	to bury (ту бори)
похрестити	to baptize (ту бептайз)
поле	field (філд)
полѣцай	policeman (полисмен)
полѣція	police (полис)
половина	half (геф)
понеже	because (бікоз)
попелъ	ashes (ашез)
порада	consultation (конзолтейшн)
поранити	to wound (ту вунд)
посуха	drought, dryness (дравт, драйнес)
поверхъ	floor (флор)
послѣдный	last (лест)
послухати	to obey (ту обей)
послухъ	obedience (обідиенс)
послушный	obedient (обідиент)
послужити	to serve (ту серв)
почта	post, mail (пост, мейл)
потити ся	to sweat, to perspire (ту свет, ту перспайр)
потреба	need (нід)
потребувати	to need (ту нід)
потôмъ	then (ден)
повѣсти	to say, to tell (ту сей, ту тел)
повинность	duty, obligation (дюті, облиґейшн)
поздоровленє	salutation (салютейшн)
пожичити	to lend (ту ленд)
пожичка	loan (лоун)
порогъ	threshold (трешолд)
порожный	empty, vacant (емпти, вейкент)
полумисокъ	plate (плейт)
подобати ся	to please (ту пліз)
порада	advice (адвайз)
поспѣшный потягъ	expresstrain (експрестрейн)
пôддвигнути	to raise (ту рейз)
пôдбородокъ	chin (чін)
пôдошва	sole (соул)
пôдлый	mean, base, low (мін, бейз, лоу)
пôдсонє (климатъ)	climate (клаймет)
пôдписъ	signature (сиґнечр)
пôдписувати	to sign, to subscribe (ту сайн, ту собскрайб)
пôдпора	support, help (супорт, гелп)
пôвнôчный	north (норт)
пôмста	vengeance, revenge (вендженс, рівендж)
пôсланець	messenger (месенджер)
пôслати	to send (ту сенд)
пôтъ	sweat, perspiration (свет, перспирейшн)
пôзно	late (лейт)
правдиво, певно	surely, doubtless (шюрлі, давтлес)
пристрастный	passionate, ardent (пешенет, ардент)
принести	to bring, to carry (ту бринґ, ту кері)
пригорщь	handful (гендфул)
приладити	to prepare (ту прінер)
проходъ (хôдъ)	walk (вок)
проступокъ	crime (крайм)
присяга	oath (оут)
присягати	to swear (ту свер)
протилежный (противный)	opposite (апозит)
проповѣдникъ	preacher (прічр)
проповѣдь	sermon (сермон)
проповѣдати	to preach (ту пріч)
пропозиція (проєктъ)	proposition, project (пропозишн, проджект)
приневолити	to force (ту форс)
простити	to forgive, to excuse (ту форґиф, ту екскюз)
привитати	to welcome (ту велком)
предпріємця	undertaker, contractor (ондертейкр, контректр)
предприняти	to undertake (ту ондертейк)
прапоръ (стягъ)	flag (флеґ)
праця	work, labor (ворк, лейбр)
працювати	to work (ту ворк)
пранє	wash (вашь)
правда	truth (трут)
правый	right (райт)
правиця	right hand (райт генд)
пріятель	friend (френд)
причина	cause, ground (коз, ґравнд)
придати (додати)	to add (ту ед)
приѣздъ	arrival (ерайвл)
пріятный	agreable (еґріебл)
прійти	to come (ту ком)
примѣръ	example (ексемпел)
пристань	harbor, port (гарбр, порт)
проти	towards (туордс)
протоколъ	record (рекорд)
приказъ	command, order (коменд, ордер)
приказати	to order (ту ордер)
приличный	decent (дісент)
птахъ	bird (бирд)
пустити	to let go (ту лет ґо)
пытанє (квестія)	question (квестчен)
пытати ся	to ask (ту аск)
пѣна	foam (фоум)
пѣрє	feathers (федерс)
пѣсня	song (сонґ)
пядь	span (спен)
пяный	drunk, tight (дронк, тайт)
пяниця	drunkard (дронкард).

Р.

Рама	Frame (фрейм)
разомъ	together (туґетр)
радôсть	joy (джой)
радо (охотно)	gladly (ґледлі)
рамя	arm (арм)
рахунокъ	account, bill (екаун, бил)
рана	wound (вунд)
рано	morning (морнинґ)
речинець (термінъ)	term, time (терм, тайм)
ремѣнный поясъ	strap, belt (стреп, белт)
редьковъ	radish (редиш)
ремесло	trade, profession (трейд, прошен)
росада (рослина)	plant, herb (плент, герб)
робôтникъ	workman, laborer (воркмен, лейборер)
робôтня	workshop, shop (воркшап, шап)
робôтнича кляса	laboring class (лейборинґ клес)
розказь (приписъ)	order, ordinance (ордер, ординенс)
рости	to grow (ту ґроу)
росôлъ	soup (суп)
рожденый	born (борн)
родичѣ	parents (перентс)
родина	family (фемили)
роса	dew (дю)
роздати	to give away (ту ґив евей)
роздѣлити	to divide (ту дивайд)
розмова (гуторка)	talk, discussion (ток дискашн)
розличный	various (веріез)
розумъ	reason, sense (різн, сенс)
розумѣти	to understand (ту андерстенд)
рôдъ	generation (дженерейшн)
рôкъ	year (йір)
рôльникъ	farmer (фармер)
рôвный (простый)	straight (стрейт)
рôжниця	difference (диференс)
Рôздво	christmas (крісмас)
рука	hand (генд)
рукавъ	sleeve (сліф)
ручникъ	towel (таул)
рукавички	gloves (ґлофс)
рушати	to move (ту муф)
рыба	fish (фишь)
рыбалка	fisher (фишер)
рѣзати	to cut (ту кот)
рѣдкій	rare (рер)
рѣка	river (ривр)
рѣдко, зърѣдка	seldom (селдом)
рядъ (правительство)	government (ґовернмент)

С.

Саля	Hall (гол)
салата	salad (селед)
самъ	alone (елоун)
самець	male (мейл)
самиця	female (фімейл)
санки	sleigh, cutter (слей, катр)
свистати	to whistle (ту гвисл)
святыня	temple (темпел)
священникъ	priest, clergyman (пріст, клерджімен)
святый	holy, sacred (голі, сейкред)
свѣдокъ	witness (витнес)
свѣдчити	to testify, to attest (ту тестифай, ту етест)
свѣтъ	world (ворлд)
свѣтло	light (лайт)
свѣчникъ	candlestick (кенделстик)
свѣчка	candle (кендел)
свобода	freedom, liberty (фрідом, либерти)
свобôдный	free (фрі)
сверлувати	to bore (ту бор)
село	village (виледж)
сейчасъ (въ мить)	instantly (инстентлі)
сестра	sister (систр)
сестрѣнокъ	nephew (нефю)
сестрѣниця	cousin (козин)
серце	heart (гарт)
сердечный	hearty (гарті)
сидѣти	to sit (ту сит)
сильный	strong (стронґ)
сивый	gray (ґрей)
скринка	box, case (бакс, кейс)
скоро (сейчасъ)	quick (квик)
скупаръ	miser (майзер)
скупарство	avarice (еверис)
склонный	inclined, disposed (инклайнд, диспозд)
скарбъ	treasury (трежюрі)
скакати	to spring (ту спринґ)
складъ	magazine, warehouse (меґезин, вергауз)

(Дальше буде).

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!

Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!

Ив. Франко.